

TER BESLISSING | UITERLIJK 11 NOVEMBER RETOUR

Aan
de minister

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief toekomst EKV

Datum

30 oktober 2024

Notanummer

2024-0000513376

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Advies Landsadvocaat
3. Internationaal onderzoek governance

Aanleiding

Er is toegezegd om de Kamer dit najaar te informeren over het oplossen van de comptabele onrechtmatigheid van de uitvoering van de exportkredietverzekering (ekv) door Atradius Dutch State Business (ADSB). Met deze nota leggen wij u hierover een Kamerbrief voor.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de Kamerbrief (bijlage 1)? Zo ja, dan verzoeken wij u om de brief te ondertekenen. U stuurt de brief mede namens de minister BHO. De brief is parallel aan haar voorgelegd voor akkoord.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- De huidige ekv-uitvoering is niet aanbesteed waardoor deze onrechtmatig is. De Landsadvocaat (LA) bevestigt dit en heeft onderzocht of er uitzonderingen zijn onder de aanbestedingsplicht: dat is kort gezegd niet het geval (bijlage 2). In de Kamerbrief gaat u hierop in. Het LA-advies wordt meegestuurd naar de Kamer. Het advies zal ook met het bedrijfsleven en ADSB worden gedeeld en toegelicht.
- In de Kamerbrief geeft u aan dat de onrechtmatigheid moet worden opgelost en dat daarom een verkenning naar een andere ekv-uitvoering wordt uitgevoerd. U geeft aan dat het streven is om deze verkenning voor de zomer van 2025 af te ronden. In de Kamerbrief wordt benadrukt dat tot die tijd er geen onomkeerbare stappen worden gezet, de continuïteit van de huidige ekv-uitvoering geborgd is en dat het bedrijfsleven en ADSB betrokken zullen worden bij deze verkenning.
- We hebben een onafhankelijke onderzoeker gevraagd onderzoek te doen naar de ekv-uitvoering in andere landen (bijlage 3). Hieruit blijkt dat het Nederlandse *private agent* model steeds minder voorkomt: veel OESO-landen hebben de ekv-uitvoering ondergebracht in een deelneming of een zbo, zonder aanbestedingsplicht. Deze bevindingen worden meegenomen in de verkenning. In de Kamerbrief wordt dit onderzoek nader toegelicht. Het rapport wordt ook meegestuurd naar de Kamer.

Toelichting

Comptabel onrechtmatig en advies LA

- De Raad van State heeft in 2007 al vastgesteld dat de aanbestedingsregels van toepassing zijn en in 2023 heeft de Algemene Rekenkamer geconstateerd dat de huidige ekv-uitvoering (niet-aanbesteed) comptabel onrechtmatig is. De Kamer is hierover geïnformeerd in de Kamerbrief van 14 juni 2023, Kamerbrief van 27 november 2023 en Kamerbrief van 26 juni 2024.
- De LA is gevraagd om uitvoerig onderzoek te doen naar de toepasbaarheid van uitzonderingen onder de aanbestedingsregelgeving. Dit mede naar aanleiding van vragen vanuit ADSB en het bedrijfsleven hierover. De LA concludeert dat er geen sprake is van een uitzondering.

Internationale benchmark van export credit agencies (ECAs)

- De toekomst van de ekv-uitvoering moet niet alleen worden gezien vanuit het onrechtmatigheidsvraagstuk. Het biedt ook kansen om te kijken op welke wijze de ekv duurzaam kan blijven bijdragen aan het Nederlandse verdienvermogen. Het internationale speelveld is daarbij van belang. Een onafhankelijke consultant heeft daarom onderzoek gedaan naar de governance van de verschillende uitvoeringsmodaliteiten van ECA's (*export credit agencies*) in OESO-landen.
- Er zijn binnen de OESO slechts 4 ECA's met een privaat agent model (NL, DUI, OOST, POR). FRA had in het verleden ook een privaat agent model, maar heeft deze activiteiten in 2017 ondergebracht bij haar publieke investeringsbank. Ook in POR worden de belangrijke activiteiten inmiddels uitgevoerd door een staatsdeelneming.
- De meeste ECA's zijn staatsdeelneming of een 'onafhankelijke entiteit onder publiekrecht'. Die laatste categorie is het best te vergelijken met een Nederlandse zelfstandig bestuursorganen (zbo). Een deel is gekapitaliseerd en in grote mate onafhankelijk.
- Er zijn daarnaast een aantal voorbeelden van uitvoering door een ministerie of agentschap (o.a. VK en Nieuw-Zeeland).

Communicatie

In afstemming met Directie Communicatie worden reactieve woordvoeringslijnen en een QA opgesteld.

Politiek/bestuurlijke context

De Kamer is op verschillende momenten geïnformeerd over dit traject. De laatste keer in juni 2024 via de jaarlijkse EKV-monitor. In die brief is toegezegd om de Kamer dit najaar verder te informeren over de voortgang van de verkenning. Op 27 november is het commissiedebat ekv. De verwachting is dat er tijdens het debat aandacht is voor dit onderwerp.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.